

immuniseeren. Hoewel POLAK DANIELS en VAN HOUTUM schreven over de nauwkeurige proeven van DE CHRISTMAS, waarvan ik mij volgens hen wel wat al te gemakkelijk afmaak (terloops zij hier medegedeeld, dat ik mij van deze proeven in het geheel niet heb afgemaakt, daar ik ze niet heb aangehaald), zal het ook hun vermoedelijk bekend zijn, dat verschillende onderzoekers, onder anderen WASSERMANN, tot geheel tegenovergestelde uitkomsten zijn gekomen. Van practisch belang is het volgende:

Ik versta nog altijd onder toxinen die door micro-organismen gesecerneerde, producten, welke het typische ziektebeeld, dat indirect aan de kiemen wordt toegeschreven, veroorzaken. Een diphtherie-toxine veroorzaakt diphtherie, een tetanus-toxine tetanus. Een gono-toxine zou dus gonorrhoe moeten veroorzaken. Indien nu een vergift zooals het tetanus-toxine organotropie, of wil men affiniteit, vertoont ten opzichte van de cellen van het centrale zenuwstelsel, dan zijn proeven gemotiveerd, waarbij men tracht door uiterst voorzichtige manipulaties (door bijv. te trachten tetanusgift van een opgelegd gedrenkt watje uit in het centrale zenuwstelsel te laten diffundeeren), tetanus op te wekken. DE CHRISTMAS besluit, dat de gonococcus een typisch toxine afscheidt, doordat het hem gelukt jonge cavia's dood te maken door een filtraat der cultuur in de hersenen in te spuiten. Welk motief DE CHRISTMAS voor het verrichten van een dergelijke proef gehad moet hebben, aan elke proef dienen toch leidende theoretische beschouwingen vooraf te gaan, is mij ten eenemale onduidelijk. Nog eens zij er hier op gewezen, dat verschillende en daaronder bekende onderzoekers tot geheel andere uitkomsten zijn gekomen.

VAN HOUTUM en POLAK DANIELS mogen alweer voor hun rekening nemen, dat zij de proeven van DE CHRISTMAS als nauwkeurig wenschen te qualificeeren; ik voor mij heb het noodig gevonden, er mij niet alleen niet op een al te gemakkelijke wijze af te maken, maar ze bij een proefondervindelijk onderzoek van geheel andere strekking niet aan te halen. Hiermede sluit ik mijnerzijds definitief deze bespreking.

Leiden 24 Oct. 1908.

R. P. VAN CALCAR.

BRIEFWISSELING.

WERELDTENTOONSTELLING VOOR FOTOGRAFIE, DRESDEN 1908.

Namens de commissie van afdeling I voor de Internationale tentoonstelling voor fotografie te Dresden, heb ik de eer mede te deelen, dat men zich voorstelt een rubriek Geneeskundige Fotografie uit Nederland samen te stellen.

Voor zoover het de Röntgenografie betreft, heeft de commissie zich gewend tot de Nederlandsche Vereeniging voor Electrologie en Radiologie.

Wat de overige geneeskundige fotografie betreft, verzoekt de commissie aan hen, die belangrijke foto's op medisch gebied hebben, zich tot ondergeteekende te wenden voor nadere inlichtingen en wel zoo spoedig mogelijk, uiterlijk binnen twee weken.

P. H. EYKMAN, Duinweg, 17a, Scheveningen.